

3 Samenvatting

Tot nog toe is logopedische behandeling van slikproblemen bij mensen met een verstandelijke beperking vaak niet mogelijk. De studie Fitness voor het Slikken onderzocht de haalbaarheid van logopedische behandeling van slikproblemen bij deze populatie. Het betrof een meervoudige casestudy. De primaire doelstelling van het onderzoek is om inzicht te krijgen in hoeverre het programma Silverfit Rephagia een geschikte therapeutische training is voor volwassenen met een verstandelijke beperking met lichte tot ernstige slikproblemen. Het secundaire doel is om inzicht te krijgen in de effecten van het programma op de slikproblemen.

Uit het onderzoek Fitness voor het Slikken blijkt dat logopedische behandeling haalbaar is voor mensen met een lichte tot matige verstandelijke beperking (ontwikkelingsleeftijd vanaf 4 jaar, taalbegripsniveau vanaf 2,2 jaar). Voor mensen met een ernstige verstandelijke beperking (ontwikkelingsleeftijd vanaf 1,5 jaar, taalbegripsniveau 1,3 jaar) is het gedeeltelijk haalbaar. En voor mensen met een zeer ernstige verstandelijke beperking is de training niet haalbaar. De verwachting was dat de methode geschikt zou zijn vanaf een ontwikkelingsniveau van 2 jaar.

Er zijn geen effecten gevonden op de mate van slikproblemen. Ook zien we over het geheel genomen geen veranderingen in slikkracht of mate van compensatoire bewegingen voor het slikken en de timing. In een aantal individuele gevallen lijken er wel effecten te zijn, maar die worden niet altijd door een verbeterde slikfunctie veroorzaakt. Bij twee personen lijkt bijvoorbeeld een toename aan slikkracht te zijn over de sessies heen. Bij een deelnemer lijkt dit te wijten aan een verandering in de consistentie waarmee werd geoefend. Bij de andere lijkt er daadwerkelijk een toename in de slikkracht te zijn. Ook bij de mate van compensatie zie we veel individuele variatie en er lijkt geen sprake te zijn van een afname van de compensatoire bewegingen. Bij een deelnemer zie we een toename van de compensatoire bewegingen als gevolg van het aanbieden van een ander type bolus. Al met al lijkt de methode Silverfit Rephagia heel geschikt om in te zetten als middel in de logopedische behandeling van slikproblemen bij volwassenen met een verstandelijke beperking. De cliënt kan zelf een actieve bijdrage aan de therapie leveren door de spelvorm te doen. En via het programma oefent de cliënt spelenderwijs met sliktechniek, kracht en coördinatie. Ook wordt de cliënt via deze training uitgelokt tot een goede hoofdhouding, omdat hij naar

het beeldscherm moet kijken. De logopedist hoeft niet uit te leggen hoe de oefeningen uitgevoerd moeten worden, het spel in het computerprogramma wijst dat vanzelf. Bovendien kan Silverfit Rephagia bij alle mensen met een verstandelijke beperking gebruikt worden als toevoeging op de diagnostiek rondom het slikken. Het kan voor de logopedist ondersteunend zijn in de beeldvorming van het slikproces van de patiënt en meer inzicht geven in de slikbeweging, de slikkracht en de compensatoire bewegingen voor de slik. Voorwaarde is wel dat de persoon de elektrode accepteert.

Fitness voor het Slikken is mogelijk met Silverfit Rephagia bij volwassenen met een verstandelijke beperking!

*Rolde, mei 2018
Sophia Helmhout*